

**Силабус курсу
РЕЛІГІЙНІ КОМУНІКАЦІЇ**

Освітній ступінь – магістр
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 031 Релігієзнавство
Освітньо-професійна програма «Релігієзнавство»
Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 1 рік, 2 семестр

Компонент освітньої програми: вибірковий

Дні занять: згідно з розкладом занять

Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.філос.н. **Халіков Руслан Халікович**

**Контактна
інформація**

khalikov@tnpu.edu.ua

066-27-45-610

Опис дисципліни

Курс «Релігійні комунікації» покликана сформувати у студентів навички критичного аналізу підходів та інструментів у сучасній комунікаційній стратегії релігійних організацій. На прикладі релігійного середовища як одного з найбільш консервативних демонструється трансформація комунікативної моделі в сучасному суспільстві загалом. Розглядаються механізми залучення новітніх технологій до процесу обміну інформацією всередині церков та між церквами й суспільством.

Завданнями курсу є напрацювати у студентів уміння аналізувати комунікаційну діяльність і комунікаційні стратегії релігійних організацій, познайомити їх із теорією комунікації та дискурсами в межах різних релігійних традицій, навчити апелювати до якісних наукових джерел.

Навчальний контент

Теми	Результати навчання
Змістовий модуль 1 Сучасні підходи до комунікації в релігійних спільнотах	
Тема 1. Монологічна та діалогічна моделі комунікації	Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, конструювати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку і професійного самовдосконалення;
Тема 2. Мережева модель комунікації	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
Тема 3. Церква та новітні медіа в світі та Україні	Вміти виявляти сучасні тенденції співіснування різних релігій і конфесій в умовах глобалізації та міжкультурного діалогу; систематизувати факти

Тема 4. Висвітлення релігійної проблематики в українських ЗМІ	<p>релігійного життя суспільства; інтерпретувати релігійні події та явища на основі розуміння специфіки впливу релігії на суспільні процеси.</p> <p>Здатність до інтелектуальної комунікації</p> <p>Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань релігієзнавства до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.</p>
---	--

<p align="center">Модуль 2 Типологія неорелігій</p>	
Тема 5. Експертне релігієзнавче середовище у формуванні медіа-дискурсу	<p>Розробляти наукові і прикладні проекти у сфері релігієзнавства з урахуванням цілей та обмежень, а також соціальних, економічних і правових аспектів.</p> <p>Вміти виявляти потенційні зв'язки предметних знань релігієзнавства і застосовувати їх у процесі аналізу актуальних суспільних проблем.</p> <p>Здатність здійснювати предметний компаративний аналіз феноменів, що репрезентують унікальність і різноманітність релігійних традицій світу.</p>
Тема 6. Неорелігії та новітні рухи східного походження	
Тема 7. Вертикальні й горизонтальні комунікації в релігійних спільнотах	
Тема 8. Практичне порівняння комунікаційної діяльності релігійних організацій	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	ЗК 1. Здатність до адаптації і дії в новій ситуації.
ЗК 5	ЗК 5 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК 11	ЗК 11 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 13	ЗК 13. Інтелектуальна комунікація.
СК 2	СК 2. Здатність осмислювати релігію як соціальне явище, інтегрувати знання у сфері релігієзнавства та застосовувати їх у різних сферах суспільної діяльності.
СК 3	СК 3 Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення у галузі релігієзнавства, розв'язувати сучасні релігієзнавчі проблеми.
СК 6	СК 6 Здатність здійснювати предметний компаративний аналіз феноменів, що репрезентують унікальність і різноманітність релігійних традицій світу.

PH 1	PH 1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, конструювати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку і професійного самовдосконалення.
PH 4	PH 4 Оцінювати і критично аналізувати державно-конфесійні, міжконфесійні та міжрелігійні відносини, стан релігійної свободи і релігійної безпеки в Україні та світі.
PH 5	PH 5 Вміти виявляти потенційні зв'язки предметних знань релігієзнавства і застосовувати їх у процесі аналізу актуальних суспільних проблем.
PH 8	PH 8. Вміти виявляти сучасні тенденції співіснування різних релігій і конфесій в умовах глобалізації та міжкультурного діалогу; систематизувати факти релігійного життя суспільства; інтерпретувати релігійні події та явища на основі розуміння специфіки впливу релігії на суспільні процеси.
PH 9	PH 9. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань релігієзнавства до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Літературні джерела

1. Горобець К. «Long time ago, in a galaxy far, far away»: право, влада і релігія у «Зоряних війнах». *Право, релігія, кіно.* / Д. О. Вовк, О. П. Євсєєв, В. С. Смородинський, І. О. Биля-Сабадаш та ін. ; за заг. ред.: Д. О. Вовк, О. П. Євсєєва. – Харків: ТОВ «Видавництво Права людини», 2018. С. 57–79.
2. Інструкція про присутність церковних структур, інституцій, духовенства, богопосвячених осіб Києво-Галицького Верховного Архиєпископства УГКЦ в мережі «Інтернет» [Електронний ресурс]. від 03 вересня 2020 р. – Режим доступу: http://news.ugcc.ua/documents/%D0%86nstruks%D1%96ya_pro_prisutn%D1%96st_tserkovnih_struktur_%D1%96nstituts%D1%96_duhovenstva_bogoposvyachenih_os%D1%96b_kgva_ugkts_v_merezh%D1%96_%D0%86nternet_90469.html.
3. Киселев О. Новые религиозные движения: дискуссионные вопросы. *Релігієзнавчі нариси.* 2016. № 6. С. 38–48.
4. Лавриш Ю. Церква у нових медіях України: проблеми і пріоритети комунікації: монографія. / Ю. Лавриш. Львів, 2017. 156 с.
5. Смержевська О. Постмодерністські візії релігійності: сучасне язичництво у міській культурі (Україна в загальноєвропейському контексті). Київ: Олег Філюк, 2017. 196 с.
6. Феномен онлайн-причастя. Рефлексії. Полеміка. Перспективи. / за ред. Д. Горєвого, Т. Деркач. Київ: Фонд пам'яті Блаженнішого митрополита Володимира, 2021. 168 с.
7. Халіков Р. Повстання проти секулярного світу: нарис контрсекулярної релігійності. *Релігієзнавчі нариси.* 2018. № 8. С. 125–139.
8. Церква і медіа. Сім кроків до порозуміння. Львів: Ездра, 2012. 240 с.
9. The Changing Global Religious Landscape / Pew Research Center report from April 5, 2017. – 45 p.
10. Knott K. In Every Town and Village: Adaptive Strategies in the Communication of Krishna Consciousness in the UK, the First Thirty Years. *Social Compass.* 2000. Vol. 47 (2). P. 153-167.

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (80% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт заборонені. Плагіат під час написання есе заборонений, але посилання на якісні дослідження, оформлені згідно з вимогами МОН, вітаються.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
ЗМ 1 (теми 1- 4) усне опитування, тести, завдання	30
ЗМ 2 (теми 5-8) усне опитування, тести, завдання	30
Аналіз комунікаційної діяльності релігійної організації	40

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних і семінарських робіт.
- 3) Завдання для підсумкового контролю (екзаменаційні питання)
- 4) Електронне навчання в системі MOODLE